

Kjønnsforskjeller i oppfattelse av risiko

Hovedmålet med avhandlingen var å undersøke risikopersepsjon i den norske befolkningen. I tillegg ble relaterte prioriteringer av sikkerhet og krav om risikoreduserende tiltak undersøkt.

PUBLISERT 1. oktober 2008

BJØRG-ELIN MOEN

forsvarte 11.april 2008 avhandlingen *Risk perception, priority of safety, and demand for risk mitigation in transport* for graden dr.philos. ved NTNU.

Studien bygger på to spørreskjemaundersøkelser fra 2004 utført på et representativt utvalg av befolkningen. Resultatene viser at bekymring er den viktigste predikatoren for hvordan risiko blir oppfattet. For kvinner er dette uavhengig av type transportmiddel. For menn var sannsynlighetsvurderinger (dvs. kognitive evalueringer) viktigst for privat transport, og bekymring viktigst for offentlig transport. Dette impliserer at det er en kjønnsforskjell i hvordan risikoen blir oppfattet. Dette burde få konsekvenser for hvordan risiko blir kommunisert til ulike grupper. Kampanjer som rettes mot følelsesmessige komponenter, vil ha en større effekt på kvinner enn på menn. Derfor blir spørsmålet: Hvem ønsker man å nå med en kampanje, og hvem er det som tar den største risikoen?

Når det gjelder risikoen for andre i trafikken, er folk temmelig realistiske. Men ikke når det gjelder sannsynligheten for at de selv skal komme ut for en ulykke. De fleste tror at andre er mer utsatt enn dem selv. Dette kan sammenfattes som urealistisk optimisme. Generelt sett vurderer menn risikoen som lavere enn kvinner, og yngre bilister vurderer

risikoen som lavere enn eldre. Det som er interessant, er at de med høy utdannelse også vurderer risikoen som lav. Det ble ikke funnet noen god forklaring på hva det skyldes.

For å påvirke atferd er det viktig å forstå hvilke intensjoner og prioriteringer mennesker gjør. Også her ble bekymring funnet å være den viktigste predikatoren for hvorvidt man prioriterer sikkerhet. Resultatene viste at man har en tendens til å stole på følelsene når man står i en valgsituasjon. Denne kunnskapen kan øke suksessen relatert til intervensjoner fordi det kan øke sjansen for å treffe de som prioriterer sikkerhet lavt, og dermed veilede dem til å forandre sin atferd. Kontakt

Kontakt bjorg-elin.moen@svt.ntnu.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 10, 2008, side